

לפני אידיהן פרק ראשון עבודה זרה

יפ.

עין משפט
נר מצוה

א [מ״י פ״ב מהל' תשובה
הלכה א]:
ב מ״י פ״י מהלכות
תשובה הלכה א [ד]:

גליון הש"ם

גמ' בתחלה על גפי. עיין
סנהדרין סוף לח ע"א תוס'
ד"ה בתחלה:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה חצילות
הגורם הרבה יחד אינו
יכול לחזור עליו פעמים
רבות ומשכח:

רבינו חננאל

ואברםם אבינו שלא הלך
בנצחם אנשי הפילה
וששעים אוי וברוך
שואים אלו אנשי סדום
לשם צמר עממה ולא שום
במאובש פלשתי א' הוא
מושב לצים. אשרי האיש
אשר את' א' אשרי מי
שעושה תשובה כשהוא
לצים כלומר בתקופה
המתברר ומשבר את' צדו
במצותי חפץ מאד
לשם כשר מצותיו מבינ
ושנו אל תחיו כמים
ההמשמשין את הרב על
מנות קלכל פרס אלא
אוי עבדים המשמשין
את הרב על מנת שלא
לקלכל פרס וכו'. כי אם
תורתו' ה' תפצי אין אדם

קורא אלא מה של
הפסוק: 'ה' העוסק בתורה
הקב"ה עושה חפצו
שנאמר בתורה 'ה' חפצו.
שנאמר רבא בתלמי נקרא
על שמו של הקב"ה
שנאמר כי אבות
תפצו (ולבסוף נקראת
על שמו שנאמר) ויתר
היה: לעולם ילמד אדם
תפצו ויהיה שנאמר כי
אבות ה' חפצו
ובתורתו איש
יאמר רבא גירוסא איש
איש' שזכור שנאמר
לחאבה.
והיה מים מבוש בתלמי
מכור ואחר כך נולדים
שנאמר שנזכרת מים חיים.
החבל ימנע א
עושה אדם תורתו ויהיה
בכחילי תמנעת כלומר
אם קובץ על די
על די ירחו. והיה רבתי
על ירחו רמה היה
גי' פ' א' חפצו משבר
הענין שכבר איש
נכילה לפרח א חפצו
לצוד אחרת זו פורחת כן
שמועות א אינו שותה
הרבה שישמש
מלבד א מחתיל אחת
הראשונה. והיה
שחול בשמשלה ו
עושים ועופים ולא נעץ
במלך פלגי מים
לצוד שחול על גדות
הרבה מיין אחר
לצוד מרב אחת אנו
יזואה סימן ברכה לעולם:

נראה מדברי רבינו שהיה גורם כעץ שחול ולא נעץ עומד ומפלגי מים מפיק לדרשא דהלומד מרוב אחד וכו'.

אֲשֶׁרִי אִישׁ וְלֹא אֲשֶׁרִי אִשָּׁה. אָבֵל לַעֲלֹל גִּבֹּר אֲשֶׁרִי הָאִישׁ לֹא
 דִּיּוּק הֵכִי דְלִישׁ מִשְׁמַע לְמַעֲוֵטִי אִשָּׁה וְהָאִישׁ מִשְׁמַע
 לְמַעֲוֵטִי אִישׁ אַחֵר: **עוֹלָם** מִנֵּת לְקַבֵּל פְּרִים. פִּי צְמוּחָא אִם לֹא
 תִּבְחָא שְׂחִילָתוֹ כְּמוֹ שְׂעוּשִׁין עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים אָבֵל אִם אִינוּ תוֹבָא דְמִי
 לֹא לְאֵל דְּמִרְמִין צַפִּ"ק דְּצ"ב (דף קד ט)
 וּבִפְ"ק דְּפִסְחִים (דף קד ט) וְצִרְיָה (דף קד
 ז) דְּמִנְיָא סָלַע זֶה לְנִדְקָה ע"מ שִׁיחָה
 צִי הִרִי זֶה לְדִיק גְּמוּר ט):

אמר רבא אמר רב סחורה
משמנה שרץ סחורה רבו
מוצק היה שחרי כמנה מקומות
מזינו שאמר הרהה דברים משמו והא
דאמר סוף אלו מילואות (ב"מ דף נג.)
אפילו לא האיר עיניו אלא כמשנה
אחת ומפרש רבא כגון רב סחורה
לאספרא לי וזהמא ליסטרון התם
אית דגרסי רבה ואית דגרסי רבא
וה"פ אפילו לא אפילי משמו אלא
דבר ז' שחייב כ"כ דבר חדוש
אני חזין להקדש עליו ז' :

אנא עבדתה. דל"ט פירוש עשיתיה ומה שלא אמר קיימתיה שאין לשון קיום שייך אלא בדבר מזהב כי ההיא דסוף במה מדליקין (שבת דף נז.) גבי עשרתם ערבתם מדליקו את הנר וקא אמר לזרין למימרינהו בניחותא כי היכי דליקבלו מיניה וקאמר אנא לא שמענא וקיימתיה מסברא ויש גורסים עצרתיה צרי"ט ולא נהירא דא"כ צא לטורח ולהפסדא שעבר על דברי חכמים:

תורה אלא במקום
רבי נתן^א לנו רשות לעמוד אמר ר' אבדימי בר
ההקב"ה עושה לו חפציו שנאמר כי אם בתורת
עולם ילמוד אדם תורה במקום שלבו חפץ שנאמר
ואמר רבא בתחילה נקראת על שמו של הקב"ה
שמו שנאמר בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם
ולם ילמד אדם תורה ואח"כ יהגה שנאמר בתורת
ה ואמר רבא לעולם ליגרים איניש ואע"ג דמשכח
קאמר שנאמר גרסה נפשי לתאבה גרסה כתיב
א רמי כתיב^ז על גפי וכתיב^ח על כסא ב'תחלה
סא כתיב^ט בראש מרומים וכתיב עלי דרך בתחלה
עלי דרך עולא רמי כתיב^י ששה מים מבורך
בארך בתחלה ששה מבורך ולכסוף ונזילים מתוך
רב סחורה אמר רב הונא מאי דכתיב^{יא} הון מהבל
ירבה אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות
יד ירבה אמר רבא ידעי רבנן להא מילתא ועברי
ר' יצחק אנא עבידתה וקיים בידי^{יב} אמר רב שזיבי
הה מאי דכתיב^{יג} לא יחרוך רמיה צידו לא יחיה
הרמאי ורב ששת אמר צייד הרמאי יחרוך^{יד} כי
משל לאדם שצד צפרין אם משבר כנפיה של
ית בידו ואם לאו אין מתקיימות בידו^{טו} והיה כעץ
אמרי דבי ר' ינאי כעץ שתול ולא כעץ נטוע כל
י אינו רואה סימן ברכה לעולם אמר רב חסדא
לכו מלתא ומסתפינא דשבקתו לי ואוליתו כל
י אינו רואה סימן ברכה לעולם שבקוהו ואולי קמיה
מילי סברא אבל גמרא מרב אחד עדיף כול היכי
דלא

מיו דכתיב (דברים ז') כי הוא חייך ואורך ימין: ורב ששט אמר ליי
 ית לחרוך ולאכול. כל מי שלומד וגורם מעט מעט ומחזר עליו פעמים
 יהי מתמה וכי לא יחרוך מי שזידו רחמיה: **כנפיה**. שלא תזרח: **שחול**.
 לעולם. כלומר כעץ שחול יעשה תלמיד נאמן עמוזו לילך וללמוד
 חריפות וחידוד הלכ לאחר שלמד ושגורה בפיו גירסת התלמוד:
 דל

אצרהם אציוו. ציימי דור הפלגה היה צסוף ימי פלג נפלגה הארץ
 כדמתינא צסדר עולס א"ר יוסי נציא גדול היה עבר שקרא לצנו
 פלג וא"ת במחילת ימיו כו' ופלג ראה את אצרהם כמה שנים דהא
 נלקצ"א דפלג נולד אצרהם וחי פלג
 אונג פלשנים. כשגר ציינהס דמחי
 אר אצרהם צצור פלשנים (ובראשי סאן)

כַּשֶׁהוּא אֵישׁ. כַּשֶׁהוּא בָּחוּר בָּכְמוֹ.
כְּלוֹמֵר מִמֶּהר לְהִכִּיר בּוֹרְאוֹ קוֹדֵם
יְיָ הַזֶּקֶה: **כֹּאֵשׁ.** גָּבוּר: וְלֹא
בַּסֵּר מוֹטוֹי. שְׂעוּבָה אֵת יוֹאֲרוֹ
מֵאֲהֶבֶת שְׂמוֹ וּמֵאֲהֶבֶת מִנּוֹת פִּיּוֹ וְלֹא
לְשֵׁם קִיבּוּל שָׂכָר: **עַל מִנֵּה שֶׁלֹּא**
לְקַבֵּל פָּרִים. יֵהי לְבָב עֲמֹר לִמּוֹר
אֲפִילוֹ אִין סוֹפֵי לְקַבֵּל שֶׁכָּר אֹהֶב
אִנִּי אֵת בּוֹרְאִי וְחוֹפֵץ בְּמִנּוֹתַי:
מִמָּקוֹם שֶׁלְּבוֹ חֶפֶץ. לֹא יִשְׁנֶה לוֹ רִבּוֹ
אֲלֹא מִסֵּכֶת שֶׁהוּא מִצָּקָה הַיָּמִינוֹ שֶׁאֵם
יִשְׁנֶה לוֹ מִסֵּכֶת אַחֶרֶת אִין מִתְקַיֵּימֶת
לְפִי שֶׁלְּבוֹ עַל תַּאֲוָתוֹ: **חֶפְצוֹ.** בְּזֹאוֹתוֹ
שֶׁאֵדָם חֶפֶץ מִדְּלָל כְּמִיֵּב חֶפֶץ:
פִּסְקֵי סִידְרָא. פִּרְשִׁיּוֹת שֶׁל מִקְרָא:
פְּלוֹק סִיפְרָא. סִימָנוֹ אֵת אֶחָד מִן
הַסִּפְרִים: **תִּילִיּוֹס.** סֵפֶר תְּהִלָּה:

עושה לו חפציו. הכי קאמר קרא כי
אס בתורת ה' עושה חפצו: נקראס
על שמו. של [אומן] תלמיד שטרה
זה דכתיב: ובתורתו דמשמע של כל
חדס: ינלמד אדם. מרבו עד שמהא
גירסת התלמוד פירושו שגורלו
בפירו: ואח"כ היגס. יעיון בתלמודו
לדמות מילתא למילתא להקשות
ולתרוץ ובדאשונה לא יעשה קן שמה
יבטל והרב לא ינאל לו כל שעה
ועוד לאחר ששנה הרבה הוא
מתיישב בתלמודו ומתרוץ לעצמו
דבר הקשה דה"נ אמרין בדוראה
(ברכות דף סג:) הסכת הס ואח"כ
כתת ומייטיין להא דרבה תמס: דלא
ידע מאי קאמר. שאין רבו יודע
לפרש לו כלום: גרסה. לשון גרש
וכרמל (ויקרא ג) שלא היה טומן
הדק אלא כרימים של גרסות
המתלקין חיטה לשנים או לארבע
[לצורך]. מאכל: גרסה נפשי
תאכזה. מרוב תאוות התורה הייתי
שואב לפי היכולת אע"פ שאיני
טומנה הדק ליכנס בעומקה: כפי
על גפי. בתורה משתעשע. שלמה

מסורת הש"ס

(א) אבות פ"א מ"ג, (ב) נ"א
(ג) תמיא, (ד) (ז"ל לין),
(ה) (קדושו לב:), (ו) (ברכות
(ז) (סנהדרין: לח.
(ח) (עירובין: נד:
(ט) שם, י"ז, שם, י"ז
(י) (דרכא), (יא) (משלי ט:
(יב) (שמות כא:), (יג) (ועי'
(יד) (מס' פסחים ח: ד"ה שחיה
(טו) (מס' ר"ה ד: ד"ה בשביל,
(טז) (ועי' עוס' יבמות קו.
(יז) (ר"ה רבא ומס' פסאדרין
(יח) (מט: ד"ה אמר),

תורה אור השלם

1. ואימרו הבה נבנה לנו
 2. עיר ומגדל ונאמר
 3. שמיים נעשה על פני
 4. כל הארץ: בראשית ד
 5. ואנשי סדם רעים
 6. והשמים לה מאד:
 7. בראשית ג
 8. ויהי כטובות י לב
 9. ויאמרו קראו לשמשון
 10. וישחקו על ויקראו
 11. וישלשום שמות האתונים
 12. ויצחק לפנים ויעמידו
 13. אותות וקבע עמודים:
 14. שופטים טז טז
 15. הללוהו אשר אש
 16. ירא את נבצרתו הפץ
 17. ומאד: ואלה קוב א
 18. ב יאם בותרו ופצו
 19. בותרו ויהו יום
 20. ומאד: ואלה קוב א
 21. ויהוה נבש להאבד
 22. אל משפחת כל בעת:
 23. תהלים קט
 24. שלחה ונעריה
 25. תהא על גפי ממי
 26. משי לו
 27. ויבהד לפתח ביתה
 28. על ססא ממי משי לו
 29. משי לו
 30. בראש מומים על
 31. ודרך בית נחיתות נעבד:
 32. משי לו
 33. שתה מים מבורך
 34. ונולדים מתוך באר:
 35. משי לו טו
 36. הן מבבל ומעט
 37. מקבץ על י יבד:
 38. משי לו יא
 39. לא תרץ רעה צידו
 40. קרץ אדם משי לו
 41. ויהי כעץ שתרול על
 42. שלני מים אשר יין יין
 43. בבעת ועלולו אל יבול
 44. לכל אשר נעשה יגד
 45. תהלים י

מוסף רש"י

[illegible]